

Kommunitetets Stipendievæsen, idet det i alt Fald kan siges, at man maa prøve sig frem med Hensyn til, hvorvidt senere en yderligere Forhøjelse vil være nødvendig. Alle de næste Forslag om Kommunitetet ere tiltraadte, og jeg skal derfor ikke udtale mig nærmere om dem. — Det gør mig ondt, at Flertallet under Nr. 116 ikke har villet tiltræde Ansættelsen af en Kontorassistent, som Direktøren for den polytekniske Lærestiftelse meget ønsker at faa og maa ønske at faa, fordi alt nu for en væsentlig Del beror paa to Øjne, for saa vidt hele Styrelsens Gang uden denne Kontorassistent vil bero paa, at ikke hans Sidemand bliver syg, naar man ikke vil give denne Bevilling. — Jeg paa-
støtter for det første naturligvis, at Væ-
dringsforslaget Nr. 117 er taget tilbage; men dernæst forbeholder jeg mig under den
Eventualitet, som jo har været forudsat, at
Forslaget under Nr. 116 følges af Tinget,
da til 3dje Behandling at foreslaa en For-
højelse af Udgiften under Nr. 117.

Hvad dernæst angaar Vædringsforslagene
under Nr. 119 og 120, som egentlig ere
forbeholdte til nærmere Overvejelse inden
3dje Behandling, skal jeg bemærke, at jeg
med Hensyn til Nr. 119 i den nærmeste
Fremtid vil tilstille Udvalget — jeg tror, at
Brevet er afgaaet — en nærmere af Tek-
nikere foretagen Undersøgelse om en For-
øgelse af Barneapparatet i Sorø Kirke, og
ligeledes, at jeg har tilstillet Udvalget Op-
lysninger om de 2 Hovedgaarde under Sorø
Akademi, jærlig med Hensyn til, hvad de
have indbragt i Aarets Løb, og hvad der
er blevet anvendt paa dem i Aarets Løb.
Vædringsforslagene under Nr. 122 og 123
skal jeg lade staa hen til 3dje Behandling;
derom har jeg ikke noget at bemærke for
Tiden. — Vædringsforslagene under Nr.
124 og 125, vedrørende Sorø Akademis
Skovvæsen, kan jeg tiltræde med Hensyn til
de Medsættelser, som have fundet Sted.

Hvad det lærde Skolevæsen angaar, skal
jeg slutte mig til, hvad den ærede Ordfører
udtalte i sin Begrundelse. — Jeg glædede
mig over, at den Ytring, som faldt om
Statsraad Müller, ikke har haft til Formaal
at rette endog saa den ringeste Bebrejdelse
imod denne Mand. Jeg tror at kunne sup-
plere den Oplysning, som i den Henseende
blev givet. Jeg mindes i alt Fald ikke, at
det er blevet sagt udtrykkelig, at den høje
Grad af Almenjans, som bejslede denne
Mand, jo ogsaa viste sig dert, at han paa
Forhaand har tilladt den kgl. Møntsamling
eller Museet uden Vederlag at udtage af
hans private Samling alle de Stykker, som

kunde have Værdi for dem, og som vare de
kostbareste, ligesom han har tilladt dem at
udtage af sin Bogsamling alt, hvad der
kunde have Interesse for Museet. — Jeg
skal ikke opholde mig nærmere ved Væ-
dringsforslaget under Nr. 131, der, som den
ærede Ordfører bemærkede, har et særegent
Stempel paa sig, som forhindrer, at man
kan gaa ind derpaa. — Jeg vil dernæst med
Hensyn til Vædringsforslaget under Nr. 132
om Randers Skole bemærke, at jeg kan
være enig i, at det her nærmest er et Bil-
lighedsspørgsmaal, idet formelt Sagen er
afgjort ved Loven af 1854 eller 1855, men
at der den Gang blev begaaet en Ubillig-
hed, er lige saa sikkert, og fremdeles kan
man heller ikke godt gøre den Betragtning
gældende, at der nu er Forældelse over
dette, fordi der er hengaaet saa lang Tid.
Nej, Sagen strækker sin Virkning ind i Nu-
tiden, og det af 2 Grunde. Den første er den,
at det hele Forlangende, som blev stillet til
Randers Kommune, beroede paa Forudsæt-
ninger, som nu maatte anses for bristede,
nemlig at Staten vilde nedlægge Skolen.
Og dernæst er Kommunens Medejendomsret,
selv om den kun har formel Betydning og
kun indtræder under visse Eventualiteter,
dog stadig noget, der hviler som en Servitut,
som det i Nutiden altid vil være heldigt at
komme bort fra. Men det er — det erkæn-
der jeg — et Billighedsspørgsmaal, og hvis
derfor Sagen kunde ordnes paa den Maade,
at navnlig Summens Størrelse kunde blive
nedsat omtrent saaledes, som den ærede Ord-
fører for Mindretallet (Scharling) bemærkede
— jeg tror, han nævnte 50,000 Kr. eller
noget som det halve af 100,000 Kr. — eller
paa lignende Maade, skulde det kunne være
fuldstændig tilfredsstillende, og det er et
Punkt, som jeg forbeholder mig at tage
under Overvejelse.

Der er endnu Almanafspørgsmaalet, men
det giver ikke Anledning til nogen videre
Udtalelse fra min Side, da det ikke foreligger
som et bestemt Forslag. Jeg skal blot be-
mærke en Ting i Anledning af de faldne
Ytringer, nemlig at der her ikke er Spørgs-
maal i nogen korrekt Forstand om Censur,
eller om at man skulde ville forebygge Ud-
givelsen af noget som helst Skrift. Spørgs-
maalet er her, om Staten ogsaa skal stille
sin Virksomhed til Tjeneste for et hvilket som
helst Skrift og hjælpe til dets Udbredelse,
og det forekommer mig rigtignok, at man
maa sige, at Staten ikke bør gøre det til
Fordel for alle mulige Skrifter, men maa
forbeholde sig at sige, at dette gives kun til
Skrifter, som ikke ere i Strid med Statens